

Uitspraak Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te Groningen

17 januari 2012

Rep.nr. T2011/09 - Def. 001

Het College heeft het volgende overwogen en beslist over de op 25 mei 2011 binnengekomen klacht van:

A,
wonende te B,
klaagster,
advocaat: C,

tegen

D,
wonende te B,
verweerder,
BIG reg.nr: –,
advocaat: mr. drs. F. Beenhakker.

1. Verloop van de procedure

Het College heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift van 16 mei 2011 met de bijlagen, ingekomen op 25 mei 2011;
- het verweerschrift van 11 november 2011 met de bijlagen, ingekomen op 11 november 2011.

In het kader van het vooronderzoek zijn partijen in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. Partijen hebben hiervan geen gebruik gemaakt.

De klacht is behandeld ter openbare zitting van 22 november 2011. Daarvan is proces-verbaal opgemaakt. Verschenen zijn klaagster en verweerder, bijgestaan door hun beider advocaten.

2. Vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de klacht gaat het College uit van de volgende feiten, die tussen partijen als niet of onvoldoende betwist vaststaan.

- 2.1 Klaagster heeft op 20 mei 2009 voor het eerst een bezoek gebracht aan de praktijk van verweerder. Vervolgens heeft klaagster daarna nogmaals bezoeken gebracht aan de praktijk van verweerder in verband met (vervolg)behandelingen.
- 2.2 De behandelingen die bij klaagster zijn uitgevoerd zijn geschied door een praktijkmedewerker genaamd E (hierna te noemen: E). E is een gediplomeerd mondhygiënist.
- 2.3 Verweerder noch E heeft een schriftelijk behandelplan en/of begroting opgesteld in de onderhavige zaak, noch zijn er in het medisch dossier enige aantekeningen gevonden aangaande een gemaakt behandelplan.
- 2.4 Op enig moment verloor klaagster het vertrouwen in verweerder zijn praktijk en wendde zich daarom tot een andere tandarts.

3. De klacht

De klacht komt er in algemene zin op neer dat verweerder klaagster niet op professionele wijze heeft behandeld. Er zijn vijf klachtonderdelen te onderscheiden.

1. verweerder heeft klaagster onvoldoende geïnformeerd
2. klaagster verwijt verweerder dat er behandelingen zijn gedeclareerd die niet hebben plaatsgevonden;
3. klaagster verwijt verweerder dat hij haar onheus heeft bejegend;
4. klaagster verwijt verweerder dat zij onjuist is behandeld;
5. klaagster beklaagt zich over het feit dat zij is behandeld door een praktijkmedewerker die niet BIG-geregistreerd is.

4. Het verweer

Verweerder betwist gemotiveerd hetgeen door klaagster is gesteld. Verweerder stelt naar behoren te hebben gehandeld.

5. Beoordeling van de klacht

Naar aanleiding van de stukken en het verhandelde ter zitting overweegt het College als volgt.

5.1 Alvorens in te gaan op de klacht, zal het College zich uitlaten over de door verweerder gestelde schending van verweerder zijn processuele belangen. Verweerder is van oordeel dat hij in zijn belangen is geschaad doordat hij het klaagschrift door een onjuiste adressering pas in een laat stadium heeft ontvangen en daardoor niet voldoende in de gelegenheid is geweest om zich te verweren. Hoewel het College erkent dat het klaagschrift in eerste instantie naar het voormalige praktijkadres van verweerder is verzonden, is het College van oordeel dat verweerder voldoende in staat is geweest zich te verweren daar het klaagschrift – zowel per reguliere post als aangetekende post – op 17 oktober 2011 alsnog naar het GBA-adres van verweerder is gezonden. Verweerder is tot 11 november 2011 in de gelegenheid geweest om een schriftelijk verweer in te dienen. Daarnaast is verweerder tijdens de zitting op 22 november 2011 voldoende in de gelegenheid gesteld om zich mondeling te verweren. Het hiervoor overwogene leidt tot de conclusie dat verweerder niet in zijn processuele belangen is geschaad.

5.2 Onjuiste behandeling

Dit algemene bezwaar valt uiteen in twee feitelijke aspecten die hierna afzonderlijk aan de orde komen.

5.2.1 Informatievoorziening

Dit klachtonderdeel ziet in het bijzonder op informatie over de behandeling van klaagster en over de kosten van deze behandeling. Het College merkt hierbij op dat klaagster dit aspect pas ter zitting aan de orde heeft gesteld. Omdat dit niet als een afzonderlijke klacht kan worden gezien, doch slechts als een nadere feitelijke invulling van het eerder ingediende, meer algemene bezwaar, zal het bij de beoordeling worden betrokken. Ter zitting is verweerder in de gelegenheid geweest zich ter zake te verweren. Bij deze stand van zaken wordt verweerder niet in zijn procesbelang geschaad door de bespreking van dit aspect. Klaagster heeft ter zitting aangegeven dat er in de onderhavige zaak geen behandelplan is gemaakt en ook geen begroting van de te verwachten kosten. Verweerder stelt dat hij klaagster mondeling heeft geïnformeerd over de behandelingen en de hoge kosten daarvan. Gezien de uitgebreide behandeling die moest worden uitgevoerd had het naar het oordeel van het College op de weg van verweerder gelegen om in de onderhavige zaak een behandelplan en een begroting te maken, dit vast te leggen in het dossier en op schrift aan klaagster te verstrekken. Dit wordt door de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (NMT) ook voorgeschreven in haar Tarievenlijst tandartsen (2009): *'Het is zeer gewenst vooraf aan patiënten informatie te verschaffen over de te verwachten kosten van een behandeling. Bij uitgebreide behandelingen dient dit desgewenst schriftelijk te geschieden.'*

Nu klaagster van tevoren niet precies wist wat er zou gaan gebeuren en wat hiervan de (financiële) consequenties zouden zijn, moet worden verondersteld dat zij geen gerichte toestemming heeft gegeven voor de uitvoering van de verrichtingen. Het College stelt aldus vast dat er geen sprake was van informed consent. Het voorgaande houdt in dat verweerder in strijd heeft gehandeld met artikel 7:450 lid 1 BW.

5.2.2 Tandheelkundige behandeling

Op grond van de beschikbare gegevens kan niet gezegd worden dat de tandheelkundige behandeling niet op juiste wijze is geschied. Wel is het College van oordeel dat het op verweerders weg had gelegen om bij klaagster te informeren naar de mogelijke oorzaak van de slechte gebitstoestand. Verweerder heeft ter zitting verklaard dat hij nimmer de voorgeschiedenis opvraagt van een patiënt, omdat hij zich liever zelf een beeld vormt van de gebitstoestand. Dit laatste valt verweerder niet tuchtrechtelijk te verwijten, echter het College merkt op dat het wel gebruikelijk is om de voorgeschiedenis op te vragen. In de onderhavige zaak was het zelfs meer dan wenselijk geweest om dit wel te doen, omdat bij element 14 (kies rechtsboven in een volwassen gebit) een niet afgemaakte zenuwbehandeling had plaatsgevonden.

De klacht is gegrond wat betreft de informatievoorziening over de behandeling en ongegrond wat betreft de klacht met betrekking tot de onjuistheid van de behandeling.

5.3 Uitvoeren van handelingen door niet-tandarts

Voor de beoordeling van dit klachtonderdeel zijn de volgende wettelijke bepalingen van toepassing:

Artikel 36 lid 1 Wet BIG

Tot het verrichten van heelkundige handelingen – waaronder worden verstaan handelingen,

liggende op het gebied van de geneeskunst, waarbij de samenhang der lichaamsweefsels wordt verstoord en deze zich niet direct herstelt – zijn bevoegd:

- a. de artsen,
- b. de tandartsen,
- c. de verloskundigen,

doch de onder b en c genoemde personen uitsluitend voor zover het betreft handelingen, in de aanhef van dit lid bedoeld, die overeenkomstig het bij of krachtens hoofdstuk III bepaalde worden gerekend tot hun gebied van deskundigheid.

Artikel 38 Wet BIG

Het is degene die zijn bevoegdheid tot het verrichten van een bij of krachtens de artikelen 36 en 37 omschreven handeling ontleent aan het bij of krachtens die artikelen bepaalde verboden aan een ander opdracht te geven tot het verrichten van die handeling, tenzij:

- a. *in gevallen waarin zulks redelijkerwijs nodig is aanwijzingen worden gegeven omtrent het verrichten van de handeling en toezicht door de opdrachtgever op het verrichten van de handeling en de mogelijkheid tot tussenkomst van een zodanig persoon voldoende zijn verzekerd en*
- b. *hij redelijkerwijs mag aannemen dat degene aan wie de opdracht wordt gegeven, in aanmerking genomen het onder a bepaalde, beschikt over de bekwaamheid die vereist is voor het behoorlijk verrichten van de handeling.*

Artikel 38 van de Wet BIG bepaalt dat er in principe een verbod geldt tot opdracht door de opdrachtgever (tandarts) aan de opdrachtnemer (de mondhygiënist) voor het verrichten van voorbehouden handelingen, tenzij er wordt voldaan aan een aantal waarborgen. De Inspectie voor de Gezondheidszorg concretiseert deze waarborgen als volgt (Circulaire 2008 'Taakherschikking in de tandheelkundige praktijk en het uitvoeren van voorbehouden handelingen door niet-tandartsen'):

- a.) *Opdrachtgever (tandarts) dient zich te overtuigen van bekwaamheid van opdrachtnemer.*
- b.) *Opleiding door uitsluitend de opdrachtgever (tandarts) is alleen acceptabel indien er toezicht door derden (professionals in het opleidingscircuit) op de opleiding is.*
- c.) *De opdrachtgever (tandarts) geeft opdracht per patiënt en indien nodig aanwijzingen en evalueert de uitvoering; de opdrachtbeschrijving wordt schriftelijk vastgelegd in een protocol.*
- d.) *De opdrachtgever (tandarts) is fysiek in de praktijk aanwezig voor overleg, advies en de mogelijkheid van tussenkomst; telefonische bereikbaarheid of bereikbaarheid op afstand is niet voldoende.*
- e.) *De opdrachtnemer moet zich redelijkerwijs bekwaam achten.*
- f.) *De opdrachtnemer informeert de patiënt dat hij de voorbehouden handeling uitvoert in opdracht van de tandarts en vraagt de patiënt toestemming voor deze behandeling.*

Het College is van oordeel dat verweerder bij de opdrachtverlening aan E zich niet gehouden heeft aan de strikte voorwaarden zoals die zijn bepaald in artikel 38 van de Wet BIG in samenhang met de hiervoor weergegeven circulaire. Het College overweegt hierbij het volgende.

- 5.3.1 Tussen partijen is onbetwist en daarmee staat vast dat dedoor E zogenaamdevoorbehouden handelingen (in casu heekundige handelingen, waaronder het aanboren van gebitselementen, het vullen van caviteiten, het verwijderen van een kroon, een wortelkanaalbehandeling en het maken van röntgenfoto's), zijn uitgevoerd. Het College acht het niet aannemelijk geworden dat verweerder zich ervan heeft vergewist dat E voldoende bekwaam was tot het uitvoeren van voorgenoemde handelingen. Verweerder is ervan uitgegaan dat E een opleiding tot tandarts heeft gevolgd in Canada, echter dit blijkt niet uit enig getuigschrift. Daarnaast is E ook niet BIG-geregistreerd. Wel heeft verweerder een Nederlands getuigschrift overgelegd dat aantoont dat E een gecertificeerd mondhygiënist is. Echter dit laatste diploma geeft naar het oordeel van het College onvoldoende blijk van bekwaamheid tot het uitvoeren van heekundige handelingen als voornoemd.
- 5.3.2 Klaagster heeft ter zitting verklaard dat verweerder haar alleen bij haar laatste behandeling in zijn praktijk in persoon heeft beoordeeld. Verweerder heeft dit niet betwist. Naar het oordeel van het College heeft verweerder op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt dat hij supervisie over de behandeling heeft gevoerd. Het beoordelen van papieren aantekeningen en foto's zijn onvoldoende om de behandeling goed te kunnen evalueren. Voorts is het bij het werken onder supervisie van belang dat de opdrachtbeschrijving wordt vastgelegd in een protocol. Nu verweerder ter verweer geen protocollen heeft overlegd, dient College aan te nemen dat een dergelijke opdrachtbeschrijving in casu niet is vastgelegd.
- 5.3.3 Bij het werken onder supervisie is het vereist dat de opdrachtnemer de patiënt informeert dat hij de voorbehouden handeling zal uitvoeren in opdracht van de tandarts en dat hij de patiënt ook om toestemming vraagt voor deze behandeling. Verweerder heeft aangevoerd dat E bij aanvang van de behandeling altijd aangeeft dat hij geen tandarts is. Klaagster daarentegen weet zeker dat dit niet aan haar is verteld. Verweerder beschrijft de volgens hem normale gang van zaken in zijn praktijk. Het is echter niet aannemelijk geworden dat hij

heeft gehoord dat E dit daadwerkelijk heeft medegedeeld aan klaggster. Nu ook de heer E hieromtrent geen verklaring heeft overgelegd aan het College, is het College van oordeel dat aan de verklaring van klaggster meer waarde dient te worden toegekend. Verweerder heeft door aldus te handelen blijk gegeven zich niet van zijn verantwoordelijkheid als opdrachtgever bewust te zijn geweest. Het College maakt hem hiervan een ernstig verwijt daar aan een ander de opdracht geven tot het verrichten van voorbehouden handelingen, als bijzondere categorie handelingen, in beginsel verboden is en slechts onder strikte voorwaarden geoorloofd is krachtens de Wet BIG. Dit omdat zij een aanmerkelijk risico voor de patiënt opleveren indien zij door ondeskundigen worden uitgevoerd. Dit klachtonderdeel is derhalve eveneens gegrond.

5.4 *Onheuse bejegening*

Het College stelt vast dat partijen van mening verschillen over de vraag of verweerder klaggster onheus heeft bejegend. Nu de meningen van partijen hierover diametraal verschillen en in de gedingstukken geen aanknopingspunten zijn te vinden voor de ene dan wel de andere mening, kan het College deze klacht niet op juistheid beoordelen.

Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

5.5 *Foutieve declaraties*

Vóór 1 januari 2012 werden de tarieven die een tandarts in rekening mocht brengen jaarlijks vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Deze tarieven zijn neergelegd in zogenaamde UTP-codes. De UPT-codes omvatten maximumtarieven; een tandarts mag voor zijn verrichtingen maximaal de tarieven in rekening brengen die in de tarievenlijst zijn vermeld. Op basis van de UPT-codes en schriftelijke stukken heeft het College kunnen vaststellen dat de onder verantwoordelijkheid van verweerder gezonden facturen in ieder geval de hierna te noemen onjuistheden bevatten.

Op 26 mei 2009 is er driemaal toeslag voor roterend nikkel-titanium instrumentarium (E04) genoteerd op de patiëntenkaart en verwerkt op nota 6911/28600. Verweerder had dit maar eenmaal in rekening mogen brengen volgens de toepasbare tariefbeschikking van de NZa (nummer 5300-1900-09-1). Op 18 augustus 2009 wordt er tweemaal code E04 gedeclareerd (nota 7269/28600), terwijl dit ook maar eenmaal had mogen.

Voorts wordt op de nota van 18 augustus 2009 (7269/28600) eenmaal een initiële wortelkanaalbehandeling eerste kanaal (E77; een code die kan worden gedeclareerd in spoedeisende gevallen tijdens waarneming) en tweemaal een initiële wortelkanaalbehandeling volgend kanaal (E78) bij element 37 (kies linksonder) gedeclareerd, en op 3 september 2009 wordt bij dezelfde kies een vier- of meerkanaalig element (E17) gedeclareerd (nota 7690/28600). Deze combinatie van codes kan niet door dezelfde behandelaar in rekening worden gebracht.

Op 20 mei 2009 wordt er een periodiek preventief onderzoek (C11) gedeclareerd (nota 6220/28600). Vervolgens wordt er op 26 mei 2009 een periodiek onderzoek (C12) gedeclareerd (nota 6911/28600). Het is onjuist om dit laatste onderzoek binnen een week weer te declareren.

Nu verweerder zich niet heeft gehouden aan de geldende regelgeving op het gebied van de tarieven in de tandheelkunde en de gang van zaken op dit punt ook niet als een incident kunnen worden beschouwd, verklaart het College dit klachtonderdeel gegrond.

6. Slotsom

De klacht is gegrond wat betreft de onder 5.2.1, 5.3 en 5.5 besproken onderdelen.

Alles tezamen genomen wijzen de hierboven overwogen punten op een ernstig professioneel disfunctioneren en een gebrek aan integriteit van verweerder. Het College is van oordeel dat de ernst van de gebreken zodanig is dat niet met een waarschuwing of zelfs met een berisping kan worden volstaan. Bovendien heeft verweerder in de processtukken en tijdens de terechtzitting van het College geen enkele blijk gegeven van inzicht in de gemaakte fouten, doch integendeel heeft hij volgehouden dat hem geen verwijt treft. Daarom zal de de inschrijving van verweerder in het BIG-register worden geschorst voor de duur van drie maanden onvoorwaardelijk.

Het is in het algemeen belang dat deze beslissing in bredere kring bekend wordt. Het College zal dan ook bepalen dat de beslissing in geanonimiseerde vorm wordt gepubliceerd als hierna te vermelden.

7. Beslissing

Het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te Groningen:

verklaart de klacht gegrond wat betreft de onder 5.2.1, 5.3 en 5.5 besproken punten en schorst de inschrijving van de tandarts in het BIG-register voor de duur van drie maanden onvoorwaardelijk; bepaalt voorts dat de beslissing, op de voet van artikel 71 van de wet BIG, nadat zij onherroepelijk zal zijn geworden, geheel in de Nederlandse Staatscourant zal worden bekendgemaakt en aan de tijdschriften Nederlands Tandartsenblad, Dentz, het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde en het Nederlands Tijdschrift voor Mondhygiëne zal worden aangeboden met het verzoek tot publicatie.

Aldus gegeven door: mw. mr. K.M. Makkinga, voorzitter, mw. mr. M. Griffioen, lid-jurist, dr. J.H. van der Veen, lid-tandarts, drs. R. Rowel, lid-tandarts, drs. J.R. Eikelenboom, lid-tandarts, mw. mr. N. Brouwer, secretaris en in het openbaar uitgesproken op 17 januari 2012 door de voorzitter, in tegenwoordigheid van de secretaris.

De secretaris.

De voorzitter.